

KULTURSKOLEN

Tromsø kommune

SKUG – senteret

Samspill og Komponering Uten Grenser

Ressurscenter for tilpasset musikkopplæring

SAMSPILL OG KOMPONERING UTEN GRENSE.

SKUG-senteret er en del av Kulturskolen i Tromsø, og har som mål at alle som ønsker å spille et musikkinstrument eller komponere musikk skal få muligheten til dette, uavhengig av funksjonsnivå. Instrumentet tilpasses slik at den enkelte elev skal lære å mestre sitt instrument. Noen ganger kan dette gjøres med svært små tilpasninger. Andre ganger krever det fleksible musikkinstrumenter. Musikkteknologi og datateknologi skaper sammen mange muligheter for å lage tilpassede instrumenter til den enkelte, og gjør at man kan spille et instrument med én enkelt bevegelse – eller bare med øynene!

Elevene ved SKUG-senteret samarbeider med andre elever ved kulturskolen og alle får muligheten til å spille sammen på konserter og forestillinger.

Ansatte ved SKUG-senteret:

*Elin Skogdal
Musikkpedagog/
administrator/utvikler*

*Einar Berg-Olsen
Musikkpedagog/
administrator/utvikler*

*Vibeke Aagaard Johansen
Musikkarbeider*

*Øyvinn Kristoffer Solberg
Musikkarbeider*

*Dr. Tim Anderson
Programvareutvikler/
teknisk rådgiver*

*Inga Oudenstad
Musikkpedagog*

*Kåre Idar Johnsen
Musikkpedagog*

*Alina Fismen Bjerkli
Arbeidspraksis som
komponeringslærer*

QR-koden peker til en web-side fra konferansen «Tilpasset opplæring og kunstfagene» (oktober 2016), holdt av Senter for Kunst og Kultur i Opplæringa. På siden er det en video av Tim Anderson som snakker om SKUG-senteret.

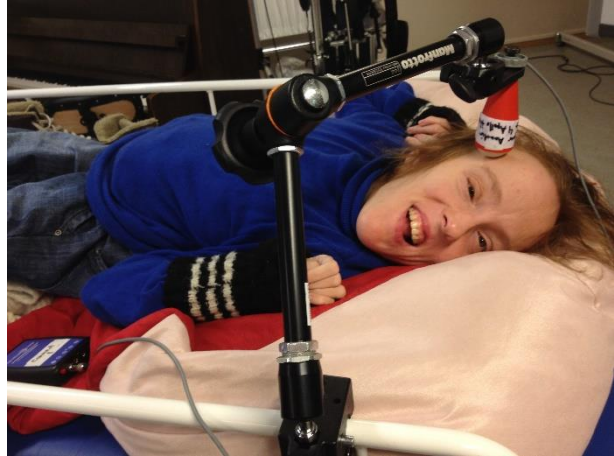
Innhold

INKLUDERENDE OG TILPASSET MUSIKKUNDERVISNING PÅ SKUG-SENTERET	4
ARBEIDSOMRÅDER	5
Undervisning	5
Tilpassede arbeidsplasser og utviklingsarbeid	6
Spredning av kunnskap	6
UNDERVISNING	7
Undervisning på SKUG-senteret	7
SKUG-undervisning i barnehage	7
SKUG-undervisning i grunnskole	8
Musikklinja på videregående skole	8
SKUG-studenter på universitetet	8
TILPASSET MUSIKKTEKNOLOGI PÅ SKUG-SENTERET	9
E-Scape	9
Øyestyring	10
Fargekeyboard	11
Bryterfargekeyboard	11
E-Musicing	12
Apollo Ensemble	13
Magic Flute	13
Ableton Live og Reason	13
SAMARBEIDSPARTNERE	14
PROSJEKTER VED SKUG-SENTERET	15
TANKER OM FRAMTIDA	18
LINKER OG OVERSIKT OVER RESSURSER	19

INKLUDERENDE OG TILPASSET MUSIKKUNDERVISNING PÅ SKUG-SENTERET

Kulturskolens visjon er «Alle skal lykkes», og årevis med systematisk utviklingsarbeid ved SKUG-senteret gjør at mange flere kan inkluderes i begrepet «alle».

Målgruppene for SKUG-senteret er mennesker med funksjonsnedsettelse som trenger et tilrettelagt musikkinstrument eller komponeringsverktøy for å lære seg å spille eller komponere. Noen kan bare bevege øynene, en fot, eller en finger, eller har redusert kontroll over bevegelser. Å ha tilgang til og lære seg å spille et instrument med øynene eller én annen liten bevegelse, betyr forskjellen mellom å kunne delta aktivt eller være passiv tilskuer. Tilpassede musikkinstrumenter og metodikk, skaper også flere muligheter for elever med lærevansker. Veien fra å begynne å lære å spille et instrument til å skape musikk blir kortere og læring kan deles opp i små skritt.

Instrumentet tilpasses musikeren

Opplæringslova fra 1998 slår fast at «*Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven...*». I FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne fra 2006 heter det at: «**Partene skal treffe hensiktsmessige tiltak for å gi mennesker med nedsatt funksjonsevne mulighet til å utvikle og utnytte sine kreative, kunstneriske og intellektuelle evner, ikke bare av hensyn til seg selv, men også til berikelse for samfunnet.**» FN-konvensjonen sier også at det å bli nektet rimelig tilrettelegging, ansees som å bli diskriminert på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (DTL) ble innført i Norge 1. januar 2009, for å gi personer med nedsatt funksjonsevne vern mot diskriminering. Loven gjelder på alle samfunnsområder.

Den nye rammeplanen for kulturskoler i Norge beskriver hvordan kulturskolene skal fungere som et lokalt ressurscenter. SKUG-senteret har en aktiv rolle som ressurscenter som samarbeider med barnehage og skole for å sette dem bedre i stand til å oppfylle kravene om undervisning der alle kan delta.

Arne og Øyvind Kristoffer spiller med hodebryter

ARBEIDSSOMRÅDER

Undervisning

Elevene på SKUG-senteret har timer på kulturskolen eller på sin nærskole/barnehage. Undervisningen legger vekt på at eleven skal få utforske musikk, finne frem til «sitt» instrument, og lære å spille dette instrumentet på individuelle timer eller gruppetimer. Samspill er en viktig del av det å lære å spille, så vi jobber for at flest mulig elever skal få undervisning i grupper, bygge sosiale og faglige relasjoner, og fremføre musikk sammen på konserter.

James Bond-konsert

Selv om SKUG-senterets driver et selvstendig undervisningstilbud, ønsker vi at våre elever skal føle seg inkludert i Kulturskolen. Vi samarbeider derfor ofte med andre musikelever og elever fra andre fagfelt. Vi har for eksempel laget en forestilling der vi samarbeidet med forfattere fra Gaza, og musikk- og teater elever fra Kulturskolen.

Gaza-konsert – fremføring av stykke komponert for keyboard som brytere og trombone med filter, og tekst fra Tamer-instituttet i Gaza.

Tilpassede arbeidsplasser og utviklingsarbeid

SKUG-senteret har to ansatte med funksjonsnedsettelse og har vært praksisplass for NAV i flere perioder. Våre to musikkarbeidere gjør en enestående jobb som komponister, musikere og utprøvere av musikkteknologi. De viser gjennom komponering og fremføring av sin musikk hva som er mulig, og de er viktige medarbeidere når vi skal finne ut om nye musikkinstrumenter virkelig kan fungere for dem som skal bruke dem. Utvikling av nye instrumenter, metodikk og undervisningsmateriale er i tråd med den nye rammeplanens fokus på kulturskolens viktige rolle i lokalt utviklingsarbeid og forskning.

SKUG-ensemblet øver

SKUG-senteret henter teknologi og ideer til teknologiske løsninger fra musikkteknologi, spill-utvikling og tilgjengelighetsteknologi som er spesialutviklet for mennesker med funksjonsnedsettelse. De ansatte har i samarbeid med SKUG-senterets elever gjennomført flere utviklings- og forskningsprosjekt der nye instrumenter utvikles, utprøves og vurderes, og tas i bruk i undervisning. Alt utviklingsarbeid bygger på observert behov og tilbakemelding fra elever. På denne måten er de som spiller på instrumentene viktige deltakere i forsknings- og utviklingsarbeidet ved SKUG-senteret.

Spredning av kunnskap

SKUG-senteret vektlegger utviklingsarbeid og spredning av kunnskap gjennom presentasjoner på kurs og konferanser, prosjektarbeid og skiving av artikler og bokkapitler.

For å utvide og dele vår kunnskap har vi bygd opp et internasjonalt nettverk av fagmiljø og kontakter. Vi møtes jevnlig på fagkonferanser, møter, workshops og forskernettverk. Et av bandene ved SKUG-senteret har besøkt andre musikere med funksjonsnedsettelse i Edinburgh, og vi har hatt besøk av fagfolk og musikere her i Tromsø. I juni 2017 holdt SKUG en konferanse der fagfolk fra hele Europa møttes for samarbeid og kunnskapsdeling.

Tim på jobb-besøk fra York i samarbeid med Einar

Ved å presentere musikk og kunnskap om alle mulighetene som finnes for å skape en inkluderende musikkopplæring, håper vi å inspirere andre til å ta i bruk mulighetene og skape et mer mangfoldig bilde av hvem som kan være musikkelev/musiker. SKUG-senteret holder kurs for barn, ungdom, lærere, foresatte og assistenter. Den beste måten å bli kjent med nye måter å spille på, er å prøve selv!

SKUG-senteret driver også rådgivning, salg og oppsett av tilpassede musikkinstrumenter for barnehager, skoler og enkeltpersoner.

UNDERVISNING

Undervisning på SKUG-senteret

Størstedelen av den faste undervisningen foregår på Kulturskolen i Tromsø, i SKUG-senterets lokaler. SKUG-senteret har ett rom med mange datamaskiner, masse tilpasset musikkteknologi og enda mere entusiasme fra elever og lærere. Når vi underviser elevgrupper er det ikke mye plass igjen til å bevege seg rundt i rommet, men god musikk blir det!

Elevene er per i dag fra 5 til 55 år gamle - noen elever har individuelle timer, mens de fleste spiller i en gruppe. Å få undervisning i gruppe gir eleven mulighet til å utvikle seg individuelt og i samspill, vi bygger opp sosiale miljø i gruppene, og elevene pusher og inspirerer hverandre til å øve og utvikle seg videre.

SAFD-gruppa spiller med øyestyring, fargekeyboard, brytere og sensorer

I følge kulturskolens rammeplan skal *alle* elever få muligheten til å lære, skape og fremføre musikk. I SKUG-senteret får alle elever et instrument som er tilpasset slik at de kan spille selvstendig. Et av målene med undervisningen er at alle skal lære å spille sitt instrument så godt at de kan delta i samspill med andre musikere. Alle elevene får mulighet til å spille på konserter eller forestillinger. Ofte fremføres musikk der vi blander tilpasset musikkteknologi og tradisjonelle musikkinstrumenter. For eksempel har en student på Musikkonservatoriet komponert og fremført et stykke for X-box-controller og cello.

SKUG-undervisning i barnehage

SKUG-senteret har hatt flere prosjekter i en barnehage i Tromsø, og har de siste årene også hatt fast undervisning i en til to barnehager. Barnehagene er kanskje den mest inkluderende arenaen vi jobber på. Der deltar alle barna i de aller fleste aktivitetene og alle «myldrer» rundt hverandre. Barna er vant til at noen trenger mer hjelp og at de for eksempel spiller på spesielle instrumenter. Alle barna synes dette er spennende og ønsker å være med på musikktimer for å oppleve og utforske sammen med elevene våre.

SKUG-undervisning i grunnskole

Det store SKUG-ønsket er at alle skoler skal ha noen tilpassede musikkinstrumenter som kan legge til rette for at alle kan delta i de ordinære musikktime. En elev som kan spille akkordene til sangene med en bryter, kan bli klassens ressurs-person som kan akkompagnere resten av klassen. Det er en bit igjen dit, men gjennom prosjekter vi har gjennomført med grupper og klasser ser vi at det er mulig å inkludere elever og instrumenter i musikkundervisningen. Vektlegging av sang som instrument i grunnskole og barnehage har inspirert oss til å gjøre det enklere for elever uten talestemme, å synge ved å bryterstyre et instrument med samlede sangfraser.

Musikktime med tilpasset musikkteknologi som instrument

Musikklinja på videregående skole

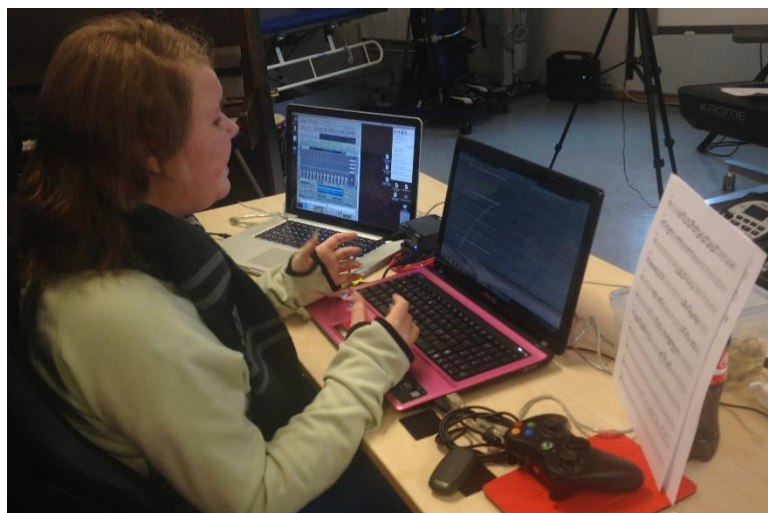
Musikklinja ved Kongsbakken videregående skole har tilbud om spesielt tilpasset musikkundervisning. SKUG-senteret har samarbeidet med elever og lærere i ulike prosjekter, konserter og kunnskapsutvikling. Øyvind Kristoffer Solberg og Vibeke Aagaard Johansen, startet begge sin karriere og utvikling mot å bli profesjonelle musikkarbeidere på musikklinja. Det er viktig for elever fra SKUG-senteret som ønsker å satse på musikk videre, at det er mulig å starte spesialiseringen på en videregående skole som legger til rette for at alle kan lære musikk.

SKUG-studenter på universitetet

Musikkonservatoriet i Tromsø, UiT Norges arktiske universitet, har vært imøtekommende for å tilpasse studietilbud til studenter som spiller et «uvanlig» instrument, og kanskje trenger å ta i bruk alternative metoder for å gjennomføre fag.

SKUG-senterets to musikkarbeidere har i samarbeid med NAV gjennomført et tilpasset

utdanningsløp, og det har senere vært flere musikkstudenter som har studert med alternativ studieprogresjon, tilpassede instrumenter eller/og tilpasset metodikk. SKUG-senteret har undervist og vært rådgivere for utvikling og gjennomføring av denne typen studier. Vi ser behov for at dette videreutvikles til mer permanente inkluderende studietilbud. Dette vil kunne tilføre ny kunnskap til alle studenter og lærere, og denne kunnskapen og erfaringen vil studentene også kunne ta med seg ut i arbeidslivet.

Student med X-bokskontroller som hovedinstrument

TILPASSET MUSIKKTEKNOLOGI PÅ SKUG-SENTERET

Tilpasset musikkteknologi innebærer en kombinasjon av ulike dataprogrammer, synthesizere, kontrollere eller brytere. SKUG-senteret setter sammen, utvikler og prøver ut tekniske løsninger med kombinasjoner av oppsett og innstillinger som gjør det til et nytt musikkinstrument som er tilpasset den enkelte elevs behov. Her presenteres noen av instrumentene som brukes på SKUG-senteret:

E-Scape

E-Scape er en spesial-musikkprogramvare utviklet av Dr. Tim Anderson (Inclusive Music). Den gjør det mulig for en musiker å spille musikk live, og kan fungere som et musikkinstrument for én enkelt musiker, eller en gruppe.

Det kan spilles på mange ulike måter - f.eks. med brytere, sensorer, tastatur, mus, øyestyring, keyboard eller andre MIDI-instrumenter. En komponist kan også kontrollere funksjoner for å komponere sin egen musikk ved å velge musikalske elementer som tonehøyde, rytme osv fra en rekke menyer. SKUG-senteret samarbeider tett med programvareutvikler Anderson om videreutvikling av E-Scape.

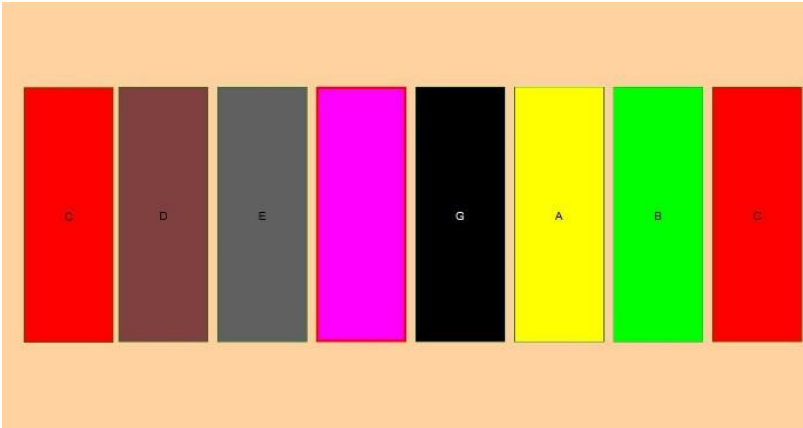
Øyvin Kristoffer komponerer med to brytere

Skriv Noter	Legg til en note - 1 Slag [velg tonehøyde fra meny]
Use switch 2 or 3 to go down / up, and switch 1 to select	Velg 'notelengde' (for å legge til noter)
	Legg til 'pause' (flytt markør med 1 Slag)
	Flytt markør (for å legge til noter)
	MER
	AVBRYT

Komponering i E-Scape, med bryterstyrte menyer som kan leses høyt

Øyestyring

Knapper med enkelttoner som ligner et keyboard på skjermen, eller knapper med akkorder eller fraser, spilles så snart musikeren ser på knappen. For å gjøre det enklere i starten, kan man lage en forhåndsbestemt rekkefølge på tonene eller knappene, slik at sangen blir «riktig».

Øyestyrt C-durskala

SKUG-musiker spiller med øyestyring

Øyestyrt trekkspillimprovisasjon

Hver knapp med bilde av et trekkspill inneholder en frase som er en del av en trekkspillimprovisasjon. Eleven velger fritt hva som spilles når, og skaper slik sin egen improvisasjon.

Dette kan også brukes på en touchskjerm der man spiller ved å ta på «knappen» man vil spille.

Fargekeyboard

Fargekeyboard bygger på E-Scape og fargesystemet Figurenotes (se QR-kode til linker). Med noter på et ark synes noen elever at det fortsatt er vanskelig å fokusere på hvor de er i notebildet og hva det neste de skal spille er. På fargekeyboard er tangentene merket med farger og samsvarende farger vises for hver tonehøyde på en datamaskin. Hvis eleven spiller feil tone, blinker den riktige tonen på skjermen. Når den riktige tonen spilles forsvinner den fra skjermen. Slik blir den første noten som vises alltid den neste tonen som skal spilles. Dette gjør det mulig for noen og, enklere for alle, å lære å spille melodier og akkorder selv om de ikke kan lese standard notasjon.

Elev spiller fargekeyboard

Bryterfargekeyboard

Her er tangentene byttet ut med *brytere* som følger fargesystemet. Fordelen er at bryterne kan plasseres med mer avstand mellom tonene, og at man kan ta bort de som ikke brukes i sangen. Slik tilrettelegger man for at det blir enklere å starte og lære å spille, også for elever som ikke har så god finmotorikk. Bryterfargekeyboardet er utviklet av SKUG-teamet.

SKUGs bryterfargekeyboard

E-Musicing

Dette er en elektronisk bryterstyrt sangbok utviklet av SKUG-senteret i samarbeid med Tim Anderson med støtte fra Sophies Minde. Sangene består av MIDI-noter og lydsamplinger, og kan spilles med brytere, av en eller flere musikere. Musikken i sangboka er tilrettelagt for ulike aldersgrupper og hvordan eleven kan spille med bryter (f.eks. langsomme eller raske bevegelser).

The screenshot shows the E-Musicing software interface. At the top, there's a menu bar with options like 'Open Song', 'Save', 'Phrases', 'Open Notepad', and 'Settings'. Below that, there are three tracks: Track 1 (Oboe), Track 2 (Oboe), and Track 3 (AUDIO). The main area displays MIDI notation for each track. On the right side, there's a list of songs to choose from, titled 'Velg sang å åpne'. The list includes: All of me, Bjørnen sover, Blå kveld, Det var en gang, E-Musicing Blues, En kort og en lang i to spor, En natt forbi, Er de'kke rart, Every Breath You Take, Ford Escort, Gåtevisa, Ha-det-bra-sang, Haba haba, Hallo, hallo, Hjulene på bussen, Honky Tonk Woman, James Bond, and Jeg er en liten spillemann.

E-Musicing, låteksempel med 3 spor

Sangbiblioteket i E-Musicing

Musikken (MIDI-tonene) som spilles med E-Musicing kan bruke datamaskinens egen synthesizer, men for å få bedre lydqualität, kan man ta i bruk en softsynth, som f. eks. Coolsoft Virtual MIDI Synth (donationware – se QR-kode s.19 for linker).

E-Musicing krever ikke at man kan mye om musikk eller teknologi og er svært enkel å bruke for musikere og lærere/hjelpere. Når man åpner programvaren ligger et bibliotek av sanger klar til å spilles.

Man kan i tillegg laste ned sangtekster med akkorder slik at de kan synges og spilles på andre instrumenter også. Et online-bibliotek for å supplere med flere sanger er under utvikling.

Kaptein Sabeltann

C G Am
Vi reiste fra Karibien og ankret opp i natt.
F C Dm G
Vi har hørt et gammelt rykte om en helt fantastisk skatt.
F G C Am
Kaptein Sabeltann er en farlig mann.
F C G C
Nå kan jeg lukte gull, derfor ror vi inn mot land!

Refreng:

Am G
Hiv o'hoi! Snart er skatten vår,
F C Dm G
så kan vi ta det rolig de neste hundre år.
F C G Am
så kan vi ta det rolig de neste hundre år.

Tekst og besifring til "Kaptein Sabeltann"

Apollo Ensemble

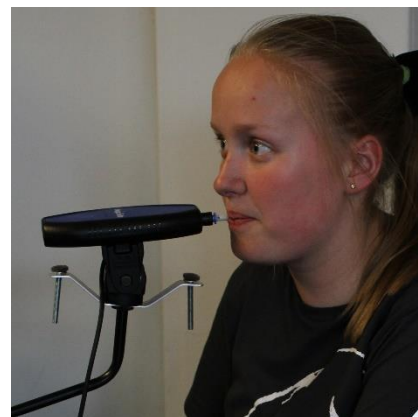
Apollo Ensemble er en programvare som gjør at spillkontrollere, mus/joysticks, og et stort utvalg av ulike typer brytere og sensorer kan brukes for å spille musikk, eller kontrollere bilder, video og lys. SKUG-senteret bruker denne programvaren sammen med E-Scape, og kombinasjonen gir oss utallige muligheter for tilpassing. Dette systemet brukes i ukentlig undervisning, og for å lage forestillinger eller konserter der elevene selv spiller musikk, samtidig som de styrer lys og bilder.

Spilling med brytere som også kontrollerer lys

Magic Flute

Magic Flute er et blåseinstrument der man ikke trenger å bruke hendene for å spille ulike toner. Man blåser inn i et munnstykke, og for å endre tonehøyde bruker man hodebevegelser for å bevege fløyta oppover og nedover. Dette er et «stand-alone-instrument», eller det kan kombineres med programvarer som E-Scape og Apollo Ensemble. Instrumentet egner seg spesielt godt for improvisasjon. Man kan også lære seg å spille melodier.

Elev fra «My Breath My Music» i Rotterdam spiller Magic Flute

Ableton Live og Reason

Dette er eksempler på programvarer som gir mange muligheter i kombinasjon med instrumentene som er presentert ovenfor. I SKUG-senteret brukes disse programmene for å ta musikken til «et nytt nivå», med svært god lyd kvalitet på instrumentlyder og muligheter for at brytere og sensorer kan styre lydeffekter, klangfarger, filtre og looper.

SAMARBEIDSPARTNERE

SKUG-senteret har mange samarbeidspartnere:

- **Skoler og barnehager** - Prosjekter og samarbeid som beskrevet under «Undervisning» s. 7-8.
- **NAV**
 - Funksjonsassistentmidler gis til assistanse som skal gjøre det mulig for arbeidstakere å få hjelp til daglige gjøremål og tilrettelegge for gjennomføring av arbeidsoppgaver. Denne ordningen gjør det mulig for SKUG-senterets to musikkarbeidere å arbeide to dager i uka.
 - Hjelpemiddelsentralen kan etter søknad gi elever tilpassede musikkinstrumenter som de kan bruke hjemme eller i fritidsaktiviteter.
 - SKUG-senteret har flere ganger hatt samarbeid med NAV om arbeidstrening for enkeltpersoner.
 - NAV jobber for utvikling av hjelpemidler og metodikk og har i flere runder støttet store prosjekter og utviklingsarbeid ved SKUG-senteret.
- **Kommunalt Dagsenter** – To ansatte og flere av våre elever har dagsenterplass, og det er derfor vært viktig for oss å ha et godt samarbeid med dagsentrene. Vi har jevnlig hatt konserter og workshops på noen av dagsentrene i Tromsø.
- **Omsorgstilbud/botilbud** – Mange av elevene er i kortere eller lengre perioder knyttet til et bo- eller omsorgstilbud, som har ansvaret for at de kommer til timene og følger opp de elevene som trenger det. Vi har etter hvert fått et godt samarbeid med mange bo- og omsorgstilbud, der vi holder kontakt, sender informasjon begge veier, og alle ser verdien i at elevene kommer til undervisningstimer og konserter.
- **Nettverk av fagpersoner fra ulike fagfelt** – Å drive tilpasset musikkopplæring krever kunnskap som hører inn under mange ulike fagområder. For eksempel alternativ kommunikasjon, ergonomi, data og tilgjengelighetsteknologi. For å kunne gi et best mulig tilbud til elevene er det svært viktig for oss å holde kontakt med ulike fagpersoner og fagmiljø som kan være rådgivere når det trengs. En av våre viktige samarbeidspartnere er Nasjonalt senter for kunst og kultur i utdanninga, som holder til i Bodø.
- **Utenlandske samarbeidspartnere** – Det er ingen andre i Norge som jobber med tilpasset musikkteknologi på samme måte som SKUG-senteret. Det har derfor vært utrolig viktig for den faglige utviklingen å holde kontakt med lignende fagmiljø rundt om i verden. SKUG-senteret er med i et forskernettverk ved Huddersfield University og holder jevnlig kontakt med samarbeidspartnere i Nederland, England, Skottland, Irland og Finland. SKUG-sentere har også deltatt på konferanser i New York over Skype, og vi er hele tiden på utkikk etter andre som gjør arbeid innen fagfeltet som kan inspirer og videreutvikle SKUG-senteret. Bakerst i heftet er det en oversikt med linker til noen av våre samarbeidspartnere.

PROSJEKTER VED SKUG-SENTERET

2003 – 2005:

- SKUG-prosjekt, samarbeid mellom NAV Nonite, Kulturskolen og Konservatoriet i Tromsø

2007:

- Workshop Prestvannet skole, Hagen (november 2007)
- **Åpningen av SKUG-senteret (12. desember)**

Åpning SKUG-senteret

2008:

- Komponering av musikk til åpning Nordlysfestivalen (januar)
- SKUG workshop (juni)
- Workshop i Grov med elev og lærere i grunnskole og kulturskole (april)
- Insomnia Festival – workshop og konsert på Kulturskolen (oktober)
- Musikkinnslag og presentasjon på NFU-konferanse i Oslo (november)

2009:

- **Komponering av musikk til åpningsforestilling Nordlysfestivalen (januar)**
- Presentasjon og konsert på ISAAC-konferanse på Sundvolden (april)
- SKUG-kurs for lærere (mai)
- Soundroom project – installasjon besøkt av skoleklasser (juni)
- Insomnia festival – workshop og konsert (oktober)
- Prosjekt utvikling av «sensorer med musikalsk uttrykk i E-Scape» (oktober)

Nordlysfestivalen 2009

2010:

- Utviklingsprosjekt for touch-skjerm (januar)
- Musikkprosjekt i Nansenveien barnehage (februar)
- Workshop på to skoler i Manchester med Doug Briggs (april)
- Workshop Trøgstad og Mysen kulturskole, støttet av Kulturskolerådet (juni)
- **Installasjon «Movement to Music» på Insomnia festival (oktober)**

Musikk og lys styres med brytere og sensorer på Insomnia Festival (2010)

2011:

- Musikkprosjekt i Nansenveien barnehage (april)
- E-Scape-kurs for lærere fra hele landet (mars)
- Musikk-prosjekt ved avdeling Hagen, Prestvannet skole, med midler fra Kulturskoleløftet (mars)

- Workshop i Rotterdam med Ruud van der Wel (juni)
- Musikk-prosjekt ved avdeling Hagen, Prestvannet skole (november)
- Opprettelse av forskergruppe for Adaptive Music Technology ved Huddersfield University (november)

2012:

- **Prosjekt/forestilling «Movement Suite», støttet av Kulturrådet (juni)**
- Mottakelse på slottet for prosjekter støttet av prinsesse Märthe Louises Fond (september)
- Prosjekt utvikling av instrumentet «Xylotouch», støtte fra Märtha Louises Fond (oktober)
- Prosjekt i Kulturskoleløftet: «musikkteknologi som instrument i klassen» (november)

Movement Suite – dansere og musikere i samspill med brytere og sensorer

2013:

- Prosjekt, kulturskoleløftet, i Nansenveien barnehage (mars)
- **James Bond in concert – produksjon av skolekonserter (juni):**

Mathias, Frode og Sigurd spiller konsert

- Workshop Rotterdam (august)
- Foredrag og workshop for vernepleierutdanninga i Harstad (september)
- Møte i forskergruppe ved Huddersfield University (november)
- Prosjekt, kulturskoleløftet, i Nansenveien barnehage (november)

2014:

- Presentasjon på konferansen «Nettverk for kulturskolerelatert forskning» på Norges Musikkhøgskole (februar)
- Presentasjon og kunnskapsdeling på Treloar school, og med andre lærere og musikere i London (mars)

- Utgivelse av kapittel i boka «Inkluderende praksis: Gode erfaringer fra barnehage, skole og fritid. (april)
- Prosjekt «E-Sangboka» - bryterstyrt sangbok (juni)
- Prosjekt øyestyring i Bristol og London (august)
- Foredrag for vernepleierutdanninga i Harstad (september)
- **Bandet «Flame Wheels» - besøk og samspill med musikere i Edinburgh (oktober)**

Frode og Anders spiller i Edinburgh

2015:

- Konferanse i Dublin med Enable Ireland (februar)
- Einar Berg-Olsen og Elin Skogdal fullfører masteren «Mulighetenes musikk», som bygger på forskning i egen praksis i SKUG-senteret.
- Konferanse på Høgskolen I Oslo og Akershus - «Aesthetics and children with special needs” (april)
- Prosjekt E-Sangbok på Tromsø Dagsenter (april)
- **Peter og Ulven, forestilling i samarbeid med danselever (mai)**

Peter og Ulven

- Prosjekt «Finn lyd» - loopbasert musikk for musikere med små og få bevegelser (juni)
- Workshop i Rotterdam (august)
- Foredrag for vernepleierutdanninga i Harstad (oktober)
- Utviklingsprosjekt «Fargekeyboard» (oktober)
- Presentasjon på Kulturskoledagene i Tromsø (november)
- Presentasjon SAMBA konferanse i Kristiansand (Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa) (november)
- Presentasjon på musikkterapikonferanse i Bergen (november)

2016:

- Konferanse og workshop med Cork Music Work i Cork, Irland (mai)
- Forestilling «It's not too late to dream» med dramaelever og forfattere fra Gaza (juni)
- Prosjekt «Øyestyrt musikkinstrument», støttet av Sophies Minde og Märtha Louises Fond (juni)
- Øyestyrt musikkinstrument – prosjekt i Bristol (august)
- Prosjekt «Nye musikkinstrumenter», støttet av Sophies Minde (september)
- Prosjekt «E-Musicing», støttet av Sophies Minde (2016/2017)

2017:

- **SKUG ble tildelt «Likeverdsprisen» for 2016 fra NFU Tromsø!**
- Prosjekt «Musikkinstrument for alle!», støttet av NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
- SKUG Internasjonal konferanse for tilpasset musikkopplæring (juni)

TANKER OM FRAMTIDA

- **Større og tilpassede lokaler** – for å utvide og fortsette utviklingen av SKUG-senteret. Dette er helt nødvendig for å kunne gi et bedre og mer helhetlig tilbud til nåværende og nye elever, musikkarbeidere og lærere.
- **Rekruttering og opplæring av flere lærere og utviklere** – er viktig for å få flere lærere som har den kunnskapen som trengs for å kunne gi god undervisning og ivareta ALLE elever. Her vil Musikkonservatoriet ved UiT være en viktig samarbeidspartner. Musikkonservatoriet og SKUG-senteret jobber for å opprette videreutdanningskurs i tilpasset musikkteknologi for musikk lærere, samt med å få mer kunnskap om inkluderende musikkundervisning inn som en del av faglærerstudiet i musikk.
- **Tilpassede studieplasser ved Musikkonservatoriet** – Musikkonservatoriet arbeider med å få finansiert fire studieplasser rettet direkte mot søkere hvor både fysisk tilrettelegging, faginnhold og metodikk er tilpasset den enkeltes behov. Disse skal være tilrettelagt for å innfri forpliktelsene som ligger i Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (§ 9 og 11-12), og i FNs menneskerettighetskonvensjon (artikkel 24), der partene plikter å sikre inkluderende utdanning på alle nivå.
- **Spre kunnskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt** – Kulturskolen i Tromsø er den eneste kulturskolen i landet som har et ressurscenter, der tilpasset musikkteknologi gjør det mulig å tilrettelegge for alle elever. Internasjonalt er det også få og spredte fagmiljø innen dette fagfeltet. Det er stort behov for spredning av kunnskap slik at elever på alle nivå i utdanningsløpet kan få ta aktivt del i musikkundervisning. En mer inkluderende musikkundervisning vil skape rom og muligheter for at flere mennesker med funksjonsnedsettelse kan få presentere sitt kunstneriske uttrykk i konsertsaler, i det frivillige og det profesjonelle musikkliv.

Øving til konsert på konservatoriet med stykke komponert og fremført av student Alina Fismen Bjerkli, X-boxcontroller/E-Scape/Reason og Mario Machlik, cello.

LINKER OG OVERSIKT OVER RESSURSER

På hjemmesiden til Kulturskolen i Tromsø <http://kulturskolentromso.no/> finnes mer informasjon om SKUG-senteret og kulturskolen, og man kan søke om elevplass på elektronisk søknadsskjema.

Vi har satt sammen en linksamling om inkluderende musikkundervisning og tilpasset musikkteknologi. Denne oppdateres jevnlig, og vi vil gjerne ha nye, gode sider på denne lista. Ta gjerne kontakt for spørsmål eller informasjon!

Adressen til linksamlingen er:

<http://kulturskolentromso.no/Musikk-og-instrumenter/SKUG/Linksamling>

eller bruk QR-koden:

LINKER TIL SAMARBEIDSPARTNERE:

Inclusive Music, Dr Tim Anderson, York, UK <http://www.inclusivemusic.org.uk/>

Stiftelsen Sophies Minde <https://www.ssm.no/>

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen <http://www.kunstkultursenteret.no/>

My Breath My Music, Ruud van der Wel, Rotterdam, Netherlands <http://www.mybreathmymusic.com/en/>

Apollo Ensemble, Mark Hildred, York, UK <http://www.apolloensemble.co.uk/>

OmniMusic, Doug Briggs, Manchester, UK <http://www.briggsaccordions.com/home.html>

SoundOut, Dr Grainne McHale, Cork, Ireland <http://www.musicgeneration.ie/blog/article/music-generation-cork-citys-soundout-director-and-tutor-grainne-mchale-pres/>

Open Up Music, Bristol, UK <http://openupmusic.org/>

ElectroAT, Dublin, Ireland <http://electroat.com/>

Drake Music Scotland, Edinburgh, UK <http://www.drakemusicscotland.org/>

Figurenotes <http://www.figurenotes.org/>

Resonaari, Helsingfors, Finland <http://www.helsinkimissio.fi/resonaari>

Kontaktinformasjon

SKUG-senteret

Kulturskolen i Tromsø

Krognessveien 33

9006 Tromsø

Epost: elin.skogdal@tromso.kommune.no eller enar.berg-olsen@tromso.kommune.no.

Telefon: 77791510 (SKUG-senteret), 91586953 (mobil)

KULTURSKOLEN

Tromsø kommune